

Felvidéki Híradó.

P O L I T I K A I H E T I L A P

Előfizetési árak:

Égész évre	4 kor.
Fél évre	2 "
Negyed évre	2 "
Egyes szám ára 20 fillér.	

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőségre, a hirdetési és előfizetési pénzek a kiadóhivatalra címezve Turócszentmártonba küldendők.

— Hirdetésele legutányosabbban, árszabály szerint. — Lapunk számára hirdetések — eredeti árában — minden bel- és külföldi hirdetési iroda elfogad. Nyitlert soronként 40 fillér.

Cseh-tót galádság.

(A F. M. K. E. figyelmébe ajánlva.)

Ismételten ráutaltunk a Budapesten megjelenő „Slovenský Tyždenník“-nek már szinte példátlan garázdálkodásaira s azt hittük, hogy ha már a tót lap igazolt rágalmai elkerültek is a kir. ügyészség figyelmét, hát legalább magyar vil'glapokból értesüljünk róluk és tegye meg kötelességét. Az osztályok ellen való igaztás tétele törvényünk szerint vétséget, tehát büntetendő eseményt képez, már pedig a Slov. Tyžd.-nek a legvadabb demagogia és az osztálygyűlölet színtársa a programja.

És még valami. A nemzetiségi igaztósági közlemények törvényes megtorlását is csak félrehozhatjuk tekintjük, mert hisz a vádhatóság rendesen csak akkor teszi rá az efféle sajtótermékre a kezét, mikor azok már elterjedtek és kötelességüket megtették. A mérget zár alatt tartjuk, nehogy bajt okozhasson, épp úgy kell tennie a nemzetiségi sajtóval is, amelyet ma már csak előzetes cenzurával lehet megrendszabályozni, megfékezni. Mi, akik szintén a toll emberei vagyunk és az annak idejében oly nehezen kivívott sajtószabadságot nagyra becsüljük, nemzeti kinsnek tekintjük, bizonyára már csak a legvégső szükségben vettük tollunk hegyére ezt a gyűlöletes szót, a cenzurát. Tesszük pedig ezt nemcsak a magyar nemzet egységének megvédése tekintetéből, hanem magának a sajtószabadságnak érdekében is, mert ha a nemzetiségi sajtó szélsőségeit és tulkapusait megtűrjük, ma-holnap ugy ezek, mint más fajta sajtótermékek is, melyek a zavarosban való halászás, a rendbontás gyászos mesterségét űzik, odáig el fognak fajulni, hogy az egész sajtó szabadságát veszélyeztetik és tönkreteszik.

A nemzetiségi sajtó ám küzdjön a nemzetiségek való és vélt igazáért, ez természetes és törvényadta joga neki; ebben a küzdelemben azonban maradjon azok között a határok között, amelyeket a társadalom és törvény egyaránt kijelölnek; különösen pedig

ne szítson egyenlenséget és gyűlölséget az ország lakói és osztályai között, ahogy ezt mostanában palam et publica teszi.

A Slov. Tyžd.-nek a Fmke minapi közgyűlése szolgáltatót okot legujabb főrmévdnyére, amely durvaság, pimaszkodás tekintetében a tetőpontot éri el.

Ezen közlemény szerint az oly nagyságok, akik vagy már kracholtak, vagy a közeljövőben kracholni fognak, a legbuzgóbb hazafiak; ezeknek leghazafiasabb része pedig a Fmke tagjai. Miféle emberek lehetnek tehát ennek a Fmkenek a tagjai? Kérdi a rágalmozót atyafi, aligha nem maga a szerkesztő, aki bizonyára jól tudja, hogy a Fmke tagjainak díszes soraiban, kezdve a fenséges védnökölt, József főhercegtől, egészen az egyszerű falusi jegyzőig és tanítóig, mindenkinek tisztviselősebbek, hazafiasabbak, becsületesebbek a szandékai és eszközei, mint — Milan Hodjának, aki a Ludové Noviny-nál való gyászos elkracholása után alapította meg cseh-tót újságját.

De még a leggonoszabb rágalomtól sem irtózik vissza a cseh-tót ciklikró, olybá állítva oda a Fmket, mintha annak révén a szerény fizetésű tisztviselők gyanus mellékjövédelmre tennének szert. „Hiába, — úgymond — az élet nehéz Magyarországon, a tisztviselők fizetése csekély, a nagyságos urak kiadásai nagyok. Tehát kívül kell nézni, hogy innen is, onnan is csepejjen.“

A cseh-tót brutalitás valóságos orgiát ül a közlemény azon részében, amely a magyar nyelv sikeres tanításáért megjutalmazott tanítókat cizmeres ökrökkel hasonlítja össze. „Az olvasó — úgymond — bizonyára már hallott arról, hogy a szarvasmarhakiállításokon a legszébb ökrök díjazt kapnak. Az ilyen ökrök aztán szerföltött bítszke. Szarván koszorú, oldalán a jutalomdíj száma és a bélyeg — bré, ez aztán a dícsőség. Nos, ez ökrök s elvégre is oka van büszkének lenni. A Fmkenek a tót vidékeken működő tanítókkal rendszerük van, amely az említett kiállítások díjazásához hajszálnyra hasonló. Miután a felsőbb uraknak az az óhaja, hogy a nép mennél butább ma-

radjon, a Fmke arra törekszik, hogy a tót iskolákat megromtsa. Abol a törvény nem elég-séges, ott a Fmke *tuulds-bérekkel* osztogat azok-nak, akik a tót gyermekeket legtöbb sikerrel magyarsítják.“ — Ezután felsorolja a cikk a megjutalmazott tanítókat és tanítónok neveit és mtködési helyeiket s a rozsnyói püspök esetét pertraktálva, újból azt hajtogatja, hogy az elkracholt és elkracholandó nagyságok csak azért hazafiasok, hogy a hazafiasokdás alatt mindenféle huncutságokat elkövetthesse-nek. Persze, persze! Jól mondja a német közmondás: „Wie der Schelm ist, so denkt er.“ A Ludové Noviny meg a Slov. Tyžd. bizonyítják a mondás igazságát.

A Fmke breznóbányai közgyűlésén egy derék tót gazdaember, Kovačik János gőnczöl-falvi bíró is részt vett, sőt kis beszédet is mondott. A Slov. Tyžd. egy másik közleményben ennek a derék embernek is nekírt, azt mondvá, hogy oly szerepre kényszerítették, aminőt a régi időkben az udvari bohóczok játszottak az urak lakomáin. „Kovačik János bíró borszolja szerepe vállalkozott Breznóbányán. A felsőbb urak kedvének derítője volt ott, mint akár az a medve, amelynek orrában karika és a karikában poráz van. Ha azt mondja neki az ura: tanezoly, maczkó! akkor tanezoly; — űlj le, maczkó! — akkor leült; — morogj, maczkó! — akkor morog. Így tett a gőnczölfalvi bíró is. — Kovačik, Kovačik! Abban a pillanatban, amikor kend e szerepet játszottá, a felsőbb urakat undor kellett hogy elfogta légyen a tótok iránt. Megrugjuk — gondolták — és ő a talpukat nyálja. — Kend, Kovačik János, pofont kapott. Egészségére váljék!“

Ilyen hangon mernek írni Magyarországon egy magyar közművelődési egyesület tagjairól, működéséről, céljairól, gyűléséről! Ilyen hangon írnak a tót igaztók a magyar székesfőváros kello közepén! De míg a magyar Nép-szavánál egymást éri a hazkutatás, a konfliktálás, addig a cseh-tót lapnak egy hajszála sem görbül meg.

Quo usque tandem...?

T Á R C S A.

Turócszvármegye régi multjából.

— A „Felvidéki Híradó“ eredeti tárczája. —

Írta: Bráz Béla, Turócszvármegye levéltárosa.

(Folytatás.)

Sasinek is a hungar szó Severini nyomán a hory, uhory szótól származtatja. De ezen dedukció történet-ellenes. Herodot és Ptolemeus után tudjuk s bírnk is bizonyosságot a magyarok legregibb lakhelyeiről, amely Selytűt ismerteti meg velünk. Herodot történelmi elbeszélésből tudjuk az ősmagyarok birtokának határait. Északnyugaton a finnek és észlelek, északon az ugor népek, keleten török és örmények, délen perasák, a Kaspi- és a Fekete-tenger, nyugaton pedig szlávok.

Innet az ugorból származik a magyar ugor elnevezés, mivel az ugor szó, szlovén nyelvben a g betűt lágy h betűvé változtát át s lett belöle uhor, ép úgy, mint a Vág szlovén nyelven Váhra. Innet származik az ugor-finn és a magyar nyelv rokonsága. Hogy az uhor nem az u-hory őszetétel származik, kitűnik onnét is, mivel ekkor ezen őszetétel szláv szó még nem létezett, mert a szlovén nyelv divott. Különben is azon régi akcióma szerint „omnis similitudo claudicat“, tehát mindenféle

szo hasonlításból s elemzésből levezetett próbátgatás, a történe. bírálat előtt kevésbé fontosságú s inkább hly vergődés. Sasinek még a Panona nevet is szláv eredetűnek mondja, pan, on ija, vagyis „ő is ur, én is, ergo, hogy a szláv ép oly uralkodó nemzet volt, mint a római.

A magyarok ellen táplált ellenszenv azonban nem újabb eredeti. Nemes Plathy András evangélikus lelkész 1791. június 29-én Turócszentmártonban latin nyelvben egy munkát írt a magyarok eredetéről. Ezen történelmi érveket s adatokat beigazolt beemes munkát: Besztercebányán megírtadta egy anonyimus szláv eriticus (M. Sz.) s annak történelmi értékét igyekezett lerombolni, csak a szorgalmat hagyván meg Plathy-nak. De ne esodáljuk a szláv írónál divó ellenszenvet s a rágalmozás szenvedélyességét, hisz ellenfeleink történelmi érveiket leginkább azon írótól kölcsönizik, kik a magyarokban s különösen a lumokban egy vérszomjas vad tömeget láttak. Így pl. Joannides ravennai püspök, Attilának kortársa, a lumokat az örög származotainak állítja, kik az örögöknek vad asszonyokkal és boszorkányokkal való közösüléséből származnak. Emuigen egy ugor püspök „Hunnos generatos esse ex concubitu meretriciu cum daemonibus“.

A Babel és Ninive e. ml anonyimus írója a magyarokat „ein Volk aus Boeotien“ vad hordáknak nevezi. Nemes Benesik Miklós szláv író, a magyarok eredetét az istentelen Chamóit származtatja.

Sasinek monografiájában még tovább megy, azt mondja, hogy a ml magyarjaink (szép birtokviszony!) Hagától, Abrahám feleségének, Sarának szolgálójától származnak s innét Hagától a magyar elnevezés, már azon okból is, mert a magyarok legnagyobb részt izmaeliták és szaracének voltak.

Monografiájának 110. oldalán a magyar szó derinacziójából azt hozza ki, hogy magus, magarizein annyit jelent, mint mohamed vallással megtértoztetni, pogány török vallásra átérni s így utmána analísi a magyar nem mas, mint török renegát. Ezen minősítéssel dedukciókra csak azt feltehetem: „Sapientis est consilium mutare in melius“, mert történelmi hamisítások beem-peszés: a komolyság hiánya mellett még rut bün is s a félrevezetés szantszandékossága rosszakarat egy lelki atyalév.

Hogy szent István és László király idejében sok izmaelita és szaracén volt Magyarországon, az tény, kikre mint jóvevényeket a szent királyok szigorú törvényeket hoztak. Hogy a bektózkodóit magyarok nem voltak törökök, illetve renegátok, bizonyítja a pogány és mohamedán vallás közötti óriási különbség. A magyarok vallási intézkedése csak egynéjséget engedett meg a török többnéjségét szemben. A magyar a legtöbb alkotót soba nem nevezte Allahnak, hanem scytia nyelven ur Istennek (lux ignis). Hogy a magyar törökönödra berovatáltata a fejét, Sasinek szerint ezis a török vallás

A „Národnie Noviny“ állásfoglalása.

Nem ismeretlen olvasóink előtt az a mozgalom, mely esch részről megindította. minden követ megmozgat arra nézve, hogy a magyar Felvidék tótajki lakosságával a esch nyelvet irodalmi nyelvvé elfogadtassa.

Nem a mi ezünk és nem is feladatunk, hogy a tót nyelv művelése érdekében mi álljunk sikra. Amde végre egy hazai nyelvnek, a tót nyelvnek érdekét mégis előbbre valóknak tartjuk a esch nyelv érdekéinél, amely-lyel nemcsak majd a nyelv, de azzal karöltve más oly befolyások érvényesítésétől is tartani lehet, amelyek semmiképen sem alkalmasak hazai viszonyainknak kon-stitulálására. Az a törekvés, amelyvel a prágai esch tó, egység a esch irodalmi műveknek terjesztését fűzi, már rég óta figyelmeink tárgyát képezte. Számítalanszor han-goztatuk és kárhoztattuk a felvidéki tót sajtóknak közö-nyét, amelyvel ezt a fontos körnézet agyonhallgatta és ez által közvetlenül bár, de hozzájárult ahhoz, hogy a eschizmus a tót lakosság körében fejlődessen.

Annál kevésbé vállalkozott a tót sajtó arra, hogy ezzel a törekvéssel és a tót nyelv ellen indított akma-munkával szembeálljon.

Eltekintve a Sl. P.-ban, a Skultety József szer-kesztésében megjelent tóti irodalmi Szemle nemely ha-tározatlanabb kijelentésétől a tót nyelv érdekében, eddig egyetlen tót lap sem vette magának a bátorságot ahhoz, hogy a eschek törekvésének gátat vessen.

A Národnie Noviny azonban most megbeszélte magát és látat fordítva az eddigi tartózkodó álláspont-nak, nyíltan elítéli a eschek botlalkodását.

Az augusztus hó 27-én megjelent N. N. vezércik-keben ez a lap nagy elismeréssel emlekezik meg az erdélyi lateranus szászok ez évi egyetli ünnepeéről. Azt mondja, hogy a szászoknak a magyarországi elleni harczából sokat tanulhattak a tótok. Így jó volna a tótoknak elsajátítani a szászoknak szorgalmát, művelé-ségét, pontosságát, takarekességát, tevékenységét és szívósságát. Mindehöz pedig arra az eredményre jut, hogy a szász példája után „a tót se nevezze a saját, becsületetlesség nyelvet tájzsidósnak. Mert ez a tót nyelv lealázása volna.“ — De mintha a N. N. is megbánna amit mondott, hozzátűzi, hogy azért lehet a esch-től köl-csönöséget is tanulhatni, de a tót sohasem térkölje el az ő száp től büszké nyelvét. Majd neki felkészkedik végül is kinyilvánítja, hogy azért ne tagadja el a tót a magyar nyelvet, „hogy teje fölött ne kukorikolhasson a kakas, mi más szóval nem más, miní azok a esch-től borítók, akik lepárnak minden, ami től és csak azt magasztalják ami esch.“

Ennyi önállóságot és határozottságot a Národnie Noviny még nem tanusított. És ezzel fényes tanúsá-got szolgáltatott nekünk, kik mindig elítéltek a esch-től kölcsönöséget fondorkodásait és fényes elégtételt adott lapunk jeles munkatársának: dr. Czambel Samunak, aki hosszú és érdekes cikksorozatában figyelmeztetett a esch törekvések veszedelmére voltára.

Ezzel az állásfoglalással megvann a nyit hadizenet a esch-től kölcsönöséget ellen.

A budapesti Sl. Týžd., melynek eddig is száika volt a szemében a túroezsentmentári tóti uszág, bizonyára fokozott mértékben fogja esch-től villámni szórni.

mellét bizonyít. De tudjuk azt is, hogy a magyarral a szláv nép is Magyarországból áttért a pogány vallásra, ergo a szláv török renegát. De ezen szofizma oly ki-rívó, mintha azt állítanók, hogy mivel némely szerzes-rend beretváltja a fejt, ez is török szokás, ha nem is valós.

Thuróczi, a híres történetíró s megének szállította, Mátyás király idejében (p. 2. c. 22.) a beköltözödo népekről így ír: „Geyza, szent István és más királyok idejében Magyarországra jöttek a eschek, lengyelok, görögök, spanyolok (Hispani), izraeliták, vagyis szaracé-nök, bessenyök, örmenyek stb., kiknek származását (generáció) bár nem tudjuk, de itt tovább tartózkodván, a magyar néppel összeházasodtak s nemességét is nyertek.

A szlávokról Kálmán király dekretuma (Lib. 3, cap. 80.): „A szlávok, a quadok és markonánok nemze-ségeiből erednek (progenies quadorum et marcomanum), akik a Kárpáthegység alatt a Vág és Garamig laknak és a Morva folyótól azon részig, hol a Garam a Dunába ömlik s Magyarországot ezen területé máig is a szlávokat zárja magába. A Garamtól a Tiszáig a Jászok (jazygos) és Metanasták, kik sarmata nyelven beszéltek, a Tiszától kezdődül hajdan Dacia, mely a jelenlegi Erdélyt, Moldvával és Oláhországgal foglalta magában.“

Ebben a mozgalomban azonban a Národnie Noviny pártján van az igazság, amelyet sem a Sl. Týžd., sem pedig Kálal direktor ur nem fogtak tőle semmiképen sem elvitatnami.

A magyar nyelv a népiszkolában.

Berzevicy Albert vallás- és közoktatásügyi minisz-ternek július 30-án megtartott beszédében a magyar nyelv népiszkola tanítására vonatkozólag elmondottak igaz örömlönkre szolgálhatnak mindnyájunknak, akik a magyar nyelv minél intenzívebb s minél gyorsabb ter-jesztését tűztük ki célunkul: nemcsak azért, mert min-den hímözés, minden klanzula nélkül kimondja, hogy igenis „lehetőnek és szükségesnek tartja, miszerint min-den nem magyar anyanyelvű honpolgár, aki az elemi iskolát elvégzte, tudjon magyar polgárságával magyar nyelven érintkeznie“, de mert érvében arra az állás-pontra helyezkedik, hogy az államnak legfőbb kötelességei közé tartozzék, hogy minden egyes polgárának nyújts-on módot azon eszközök megszerzésére, amelyek őt úgy fogják, mint kötelességei minél könnyebb teljesítésére képesse teszik, már ebből a szempontból is előrendő kötelesség: gondoskodni róla, hogy a magyar nyelvet, mint e a hazán a polgári érvényesíthetés egyik legfőbb eszközt, minden nem magyarajku polgár ne csak meg-szerzhesse, de meg is szerzze.

Hisz a mi programunk ez. A mi programunk, amelyről már évtizedekdel át küzdünk s amelynek meg-valósításától függ egyedül, hogy valóban egyeséses nem-zetté lesz-e a magyar nemzet, vagy nem.

Igenis elérhető az, hogy minden nem magyarajku gyermek megtanuljon a népiszkola elvégzésének tartama alatt magyarul. E lehetőseé, bizonyítására nem kell több eszűpan az arra való hivatkozással megelégednünk, hogy ime a nyelvhatáron, vagy végyesen lakók mind több nyelvet beszélnek; a más ajkuk közé kerülök, a kívándorlók meg tudják tanulni a még oly nehéz más nyelvet is; hála Istennek, vannak már népiszkolák, meg pedig a nem magyar ajkuk között elszórtan állók is, amelyekben a gyermekek tényleg megtanulnak már most is magyarul. A lehetőseé tehát nem vonatkozik több kétségbe, nem, legalább a nem magyar ajku gyerme-kek nyelvels-járító képességük hiánya okából. Az okok esk a következők lehetnek: a tanító maga sem tud magyar-ral, általában rossz tanító, nem hazafias érzelmi ember; az iskola nem megfelelő állapota (tulzdulóság), a köz-velten iskolai hatóságok rosszakarata magyarellenes ele-mek. Mind olyan okok, amelyeknek elhárítására ha-valakinek, úgy Magyarországon közoktatásügyi minisz-ternek közölen a hatalom. Szóhalálzó beszéde után hisszük is, hogy el fogja hárítani őket.

Hogy a népiszkolában megtanulja a legközelebbi nem magyar ajku nemzetek a magyar nyelvet, az inamé végszükség. Nines még egyszer 36 évünk, mint volt a kiegyezéstől eddig, az elmulasztott pótlására. A nem-zetiségi izgatók mind merészebben folytatták akmanum kájukat s amennyiben, kivált az utóbbi időben, főleg pén-zintézetek révén farakodnak a nép közé, mind erdme-nyesebben is: az amerikaijár izága, magyar gyűlölettel impregnált elemek folyton szaporodnak s a felnoétekkel szemben nines már eszközök, amelyvel őket a nem-zeti egybeolvadás legfőbbökének, a nyelvnek bírókába juttassuk; az iskolában kell kezdenünk, de már valahára kevesebb szóval, emlegettel s több, szpigeetes nélküli komoly tettel. A népiszkolás nemzedékek rohamosan kö-veik egymást s amit a gyermekeknek években mulasz-tunk, azt a felnötteknek alig tudjuk, vagy nem is tudjuk évtizedeken át sem pótolni. Azért drága legyen előltünk minden esztendő; nines idő már tervezésekre, bele kell vágni minden térer a nemzeti fennállásunk követelhe-megy munkába. Elég időnk volt meggyöszölni, hogy van ezéjainknak ellensége, kinek ezéjja épp ellenkezője a miénknek. Mindkét lel nem győzhet, esk az egyik, a másikat buknia kell. Nem holmi előfőrs párbajozas folyik többé, a nagy esata ez akár: ha most sem fejtünk ki kellő erőt, hála fogjuk amarni tenni később, elmul-asztottuk az utolsó kedvező alkalmat is, harezünk azon-tól minden erőlködésünk diézára, esupa megcsyenyítő hátrálás lesz egészen úgyünk teljes elvetszéség. Köz-oktatásügyi miniszterünk ki merete mondani, hogy inamé szükséges, miszerint minden nem magyar ajku gyermek már a népiszkolában megtanulja a magyar nyelvet, látjuk ebből, hogy felismerie a helyzet súlyos voltát.

Az állam legfőbb kötelességei közé tartozik, hogy a közösség érdekében ott, ahol látja, miszerint az egyes, vagy egy rész nem ügyel gondoló jöletének előfelteleire, azokat nem igyezkék önként megszerzeni, fenntartani, beavatkozék, hogy azokat az egyes vagy a rész számára akár erőszakkal is fenntartsa, vagy létesítse; mert hisz

avval az egyesekből, a részekből álló egészet menti meg a romlásól. Ragály pusztít, az egyes nem akar véde-kezni ellene, ha saját kárára is, — a hatalom rákény-szeríti az egyes s az egész érdekében egyaránt; túlzés elleni övönitézkedésekre nem hajlandó az egyes, bár tudhatja, hogy szerencsétlenné lenne általa, — rákény-szeríti az állam ismét úgy magának az egyesnek, mint aközösségnek érdekében. — Hogy ezen hazamindemegyes polgára itt jobban boldogult, ha magyarul tud, ez leg-alább a törvény előtt, meg a legészlelőbb igazot sem von-hatja kétségbe, mihelyt beismerte, hogy Magyarországnak állammelyve van ez tényleg a magyar nyelv. Ha pedig az egyes jobban boldogult a magyar nyelv bírókában, akkor a magyar nyelv tudása érdeke is egy érdeke, mely a közösség érdekében egybevag, melyet tehát az állam-nak az egyes s a közösségi szempontjából elő kell moz-dítania, ha mindjárt a hatalom eszközeivel is. Ez az államnak nemcsak joga, de kötelessége is: s mihelyt ez is, nem kell azt semmiféle menésök kísérletben igyekezni érvényesíteni, hanem mint magától értetödo és semmitte köntör falazású, okoskodással meg nem masítható követelményt végrehajtani, akár megérti, vagy tesztik annak az egyesnek, akiknek járára ez történik, akár nem. Ha minden szükséges dolog végrehajtásával addig várna az állam, míg azt az egész közösség meg-érti, míg ennek tetszését megnyeri, ugyancsak hamar vége szakadna az állam rendjének. S ha mással nem vár, legkevésbé szabad feltöltöletének egyik legton-tosabbjának fogantatásával, a magyar nyelvnek min-den nem magyar ajku honpolgárral való elajátításával várnia, mert ha valamivel, úgy emmel a várakozás egyenlő a bomlásal. Üdvözöljük Berzevicy minisztert, hogy a magyar nyelv terjesztését nem magyar ajku honfőrsünk-kal szemben nemcsak az állam jogának, amely jogot mindeleföl enyhítő fraziósk kísérletben s formában kell gyakorolni, hanem az állam kötelességének, meg pedig tekintet nélkül végrehajtandó kötelességének nyilvánítja.

Hová!

A Kálal Károly iskolája. Ez a Kálal ur a esch-től nemzetiség megmorvaszági apostola, Cyrill, akinek nálunk Bielek Antal volt a Methodja, tóti gyerekekkel toborozva a Felvidéken a esch mesterelemek műhelyébe, hogy ott a esch lábszítól, magyórópéteztől a esch kultúrát tanuljanak. A esch-től álmok nem váltak és nem is valak valóra, de azért Kálal ur nagy érdemét elismerék a nagyemzeriesi leányiskola igazgatójává tettek. Kálal ur ismétlen járt a Felvidéken, esch könyvet is írt róla, amelyben sok furesaság van. A fel-vidéki római katolikus papoknak o könyv szerint jobbra esk egy, igen gyönyörű berendezett szobákban laknak, persze nem egyedül. Kálal ur megelőtránkozott a tót anyóka hallatlan tudatlanságán: ez a tót anyóka ugyanis Kálal ur azon kérdése-re, hogy tud-e valamit Cseh-oroszról és a eschekről, azt felelte, hogy igen tud: a eschek vagy unguisok vagy Fomádások. Kálal, úgy látszik, az utóbbi tisztes klasszishoz tartozik, mert most a tót lányokat invitálja az ő nagyemzeriesi elő-alására, mindaványaira. Igéri, hogy ezekkel a tót leányokkal o maga fog foglalkozni s megtanítja őket a tót helyesírásra (vajjon hol tanultu ezt a mesterséget?). Orosz nyelvre is megtanítja a tót leányokat. A német nyelvet heti 10 óran tanítják intézetben s így a tót lányok most már menjenek német kólostorokba német nyelvet tanulni. A jeles esch pedagógusnak egy perze sem jut eszébe ezen reklám megírásánál (melyet a Slov. Týžd. készséggel leközöl), hogy a Felvidék Magyar-országban van és hogy magyar felsőbb leányiskolák is vannak és hogy a tót szülök leányaimk anyanyelvünk kivál első sorban nem a esch, német és orosz, hanem a magyar nyelvet ilik megtanulniuk és tudniok.

Egy társadalmi baj.

Kötelekre megy, mit a nevelésről általában, s a növevelésről különösen is írtak már a tanúy férfai: ennek dacára, ha történet is e térer valand, aljapában vége az most is a régi ben maradt. A nők testi nevelését, illetve annak teljes ellanyagolását értjük itt.

Minden, s így szellemi képességünk is, alapja: az ép, egészséges testi szervezet. Ezt fenntartni, sőt gyarapítani lenne tehát az első és tó feladat. Ennek azonban, fájdalom, ma két nagy — lehet mondani leg-nyözetetlen — akadály van, ez: az előélet és oktan hiányzása.

Az előélet körökben — meg nem gondolva azt, hogy a szépség első feltétele az egészség, tehát az üle, pros, szóval egészséges arczsin — a mamának ma is azon ferdé nézet uralkodik és azon igyekeznek, hogy leányuk

halvány, érdekes arca és lehetőleg karesu legyen: hogy azt elérjék, először a szabad levegőtől megszokván eljárájk őket, mert hát a hideg, és a meleg, a nap-sugár egyaránt árt az arcbőrnek; aztán sokat ne egyétek, mert valahogy el találja hízni, s végre, hogy „alakja” legyen, már gyermekkorában kezdik tűzni; ezt némelyek annyira viszik, hogy a számandó termékek hál vagy más ilyen alkalmakkor lélegzetet is alig vehetnek.

Hogy e következtetések keresztültölti rendszernek, e valódi kintásmak mily hátrányai vannak és mit szenved a gyomor s az egész organizmus — minden józan eszű ember belátójga.

Másik: az oklatan, vagyis a tehetséget meglátható fényűzés. Ma már nemcsak azok, kiknek módjukban áll, de a kevésbé tehetős társadalmi osztályok, tehát a polgárság és az iparosok nőinek és leányainak nagy része is — utánozni akarván az előkelőbbeket — drága kalapot hord, selyem és bársonya áltűződik. Ennek meg kell lenni, kerüljün bármibe. A szülőkkeltenen kelvén a pénz, természetesen, hogy nem telik a legszükségesebbre! Hogy teljék a divatos díltzetre, meg kell szorítani a gyomrot, ki nézi azt, nem eszik, a hasba nem láthat senki, ennek meg azon előnye is van, hogy karesuvá tesz. Ily helyen: gyenge kávé kétszer naponta, dekre rántott vagy köménymagos leves és rossz főzések képzik a vendégszolgát; táplálódó ételek, sült, tojás és hús csak ritkán vagy csakely adagban jönnek az asztalra.

Telát ennek ismét csak a test adja meg az árat. Rendes következményei: a különféle gyomor- és emésztési bajok, vérszegénység, sápadt arcszín, általános gyengeség és a többi. Tisztelet a csakely kivételnek, de ezek jellemzik az ifjú nemzedéket; az ember fél a gondolatától; mily nők és anyák lesznek ezek!

Eljövén az idő s készen lévén a staturum, a leány férjhez is megy; de csak most tünik fel a baj a maga teljes valóságában.

Az anyák, nevelők és gyámok pedig, kikre a leányok nevelése bízva van, szakítsanak az elcsútlot, avult szokások, a divat s nem tudom mivel, és feladatluknak tekintés növekedésüknek ne csak szellemi, de testi neveléséről is gondoskodni: sőt ezt első és legfontosabb hivatásuknak ismerjék, mert ezáltal nem csak az ő javukat munkálják, de a hazának is tesznek szolgálatot.

Gazdasági szemle.

Ma már mindenki tisztában van azzal, hogy Magyarországon az 1904/5-iki termelési év inesegek jellegű lesz. Ezen már az egész esztendőnek megnyílása sem sokat segített; a kukoricát, a burgonyát, a takarmánynövényeket az országos asztaly nagy részben tönkre tette, de sokat ártott a kerti növényeknek, dolbanak, káposztának, őszli gyümölcsöknek és szőlőknek is. Ami pedig a teljesen véget ért ártást illeti, annak eredménye tekintetében a nézetek meg igen elágazók. A földművelési minisztérium 35-6 millió méteremásra becsüli az idei buzatermést és 11-7 millió méteremásra a rozstermést, holott tavaly búzából 44 millió, rozsából 13 millió mm. termelt. Minálomnálta a szentemréseket a tavalyi export mennyiségének 60-70% az exportálni lehet az idén is, ha a kukorica- és burgonyatermés rendkívül csakely hozama folytán a buza és rozsfellegére nem volna szüksége a belfogyasztásnak, míg a takarmányszermek hiánya az árpakivétel altérálja.

Az 1904/5-ös, év inesegek jellege mellett is azonban a valódi inög beállását és annak általánossá válását nem tartjuk bekövetkezőnek. Először is a fűszükséglet: a kenyér biztosítva van: 35-6 millió méteremásra buza- és 11-67 millió mm. rozstermés megadja az ország népének a kenyeret, csak idejében meg kell tenni az intézkedéseket arra nézve, hogy a rendelkezésre álló felestegek eljuttassanak oda, ahol főleg a kukorica-és krumplitermés hiányát kenyérmagvakkal kell pótolni.

Burgonyáról dolganak, amely a második fűszükséglet kezei, már rosszabbal állunk, de nem reménytelenül. A szentemrése az ország számos helyen kielégítő volt, csak arra kell figyelmet fordítani, hogy a szena, a legelők teljesen kopárba válása miatt a tél beköszönté előtt, el ne poessköltsöket. A gazdáknek már most hozzá kell kezdeni állatállományuk apasztásához, midon azok még jókarban vannak és illó áron értékesíthetők; a szűkségük megtartandó állomány táplálása céljából pedig idejében le kell vágni a kukoricát, amely termést már ugy sem hoz. Más meddő kerti növények is felhasználhatók e célra, ugyiszint tarlók is. A lombtakarmányt pedig gondosan gyűjteni kell, amoly lehet és igen takarékosan kell banni minden takarmányfelevél. Az idei gyümölcssteremsé eddig igen kielégítő volt, és egyes termelőhelyeknek szép pénz hozott be; az ősz gyümölcslés, különösen a szilvater-

mészek sok helyen még mindig jó reményeket fűznek. A gyümölcs színéről jó kenyérfőtől, csak idejében figyelmeztetni kell a termelőket arra, hogy a gyümölcsöt, olesó ártan való értékesítés helyett, konzerválják.

A kormányának és a hatóságoknak minden esetre nagy tevékenységre kell az inög elhárítása érdekében kitéjezniök.

HIREINK.

Zászlószentelés Alsóturcsokén. Amint már megemlékeztünk róla, az alsóturcsoki önkéntes tüzólo egyesület ma delután 4 órakor fogja újonnan beszerzett zászlaját felszenteltetni. Erre az ünnepségre, amelyen a zászlóanyai tisztet Jush Ferencné szül. Bathány Mária grófnő vállalta el, magyban folytak az előkészületek. Vendéglát várják a szomszédos tüzólo egyesületeket, a a körmőzbányákat stb. Az ünnepség lefolyásáról lapunk legközelebbi számban adunk hírt.

Színészet Turóczenntmarthonban. Halmy Imre, az „Eszakmagyarországi színház” igazgatója a jövő héten szeptember hó 10-én, szombaton este kezd meg 12 előadásra terjedő szereplését. Halmy jól szervezett társulatát jó közönség és így mellán megerdemeli a közönség partolását. A társulat tagjai a következők: Férfiak: Halmy Imre, apa- és jellem: Viola József, barion és népszínü-énekes: Szabados László, operette-buffo és komikus: Timár Béla, operette-buffo, komikus; Ladányi Imre, szert-hus és bonvivant: Csajághy Ferenc, szerelmes és tenor-énekes; Mészáros Sándor, síhedő és tenor-énekes; Horcseg Vilmos, Kiss Miklós, Gara Jenő, Nagy Imre, kardalosok és segedésznékes. Nők: Halmany Emma, operette és népszínü prima-donna; Lendvay Mici, operette és népszínü énekesnő; Cs. Radó Rózi, drámai hősnő; Jónás Margit, naiva; Sz. Végli Giz, operette és népszínü énekes; Szelenyi Emília, drámai és vígjátéki anya, komika; Bokolyi Mariska, szende és énekesnő; Halmy Mici, naiva, énekesnő; Ut Giziella, farsalagsá; D. Tihanyi Kati, T. Riskó Ilona, Jónás Ilon, Pécsi Mari, kardalosnők és segedésznékes. Előadásra kerülnek: Bob herceg, Drótosóty, Tavasz, Schery, Banyamester, Rip van Winkle operettek; Menyecskek és Falu rossza; Sötétség, Egyenlőség, Éjjeli menhely. Kéz kezét mos színművek és vígjátékok. A bérletek esközölésével Timár Béla színházi utkár van megbízva. A 12 előadásra szülő körökért 20 korona, de szelvényeket is adnak ki.

Áthelyezések. A válás- és közköztartásügyi m. kir. miniszter Juscsák Sándor és Juscsák Sándorné felső-stubnyai, továbbá Koloman Mihály és Koloman Mihályné varjasi állami elemi iskolai tanítókat, illetve tanítókat, vegre Reb Péter vizezkői és Wirszt József magyzerdésztjei állami iskolai tanítókat különösen áthelyezte.

Alpári Lajos, Arvanyegye kir. tanfelügyelője a közköztartási miniszter Zoltanyaranyegyebe helyezte át. Mint árval levelezők irja, Arvabán igen sajátjak Alpári tavaszait, mert pár évi működése alatt is sikerült a népoktatási állapotokat rendeznie, e mellett a társadalmi mozgalmakban is élénk részt vett. Uőd, mint értesülünk, dr. Künzler Karoly fővarosi kir. segédtanfelügyelő lesz. Alpári zoltányi állomását mar f. évi szeptember hó elején elfoglalja.

Adomány a nöegylo javára Svehla Pál, bánóczy magyar kir. állományos állomásonk, 10. soronk kitűzött szerkesztőségünkhez azal a kérséssel, hogy ezen összegget előléptetés alkalmából mint megemlékezőt Turóczenntmarthonba, a jötekyen nöegylosett részre kéghosztik. Ezen kérsésem elöget tettünk es a 10 koronát a nöegylosett penztársaságnk átadtuk. A nöegylosett egyben ezton mond köszönetet.

Tűz emberhalál. Deánfalván a múlt hét szombatlán nagy riadalom volt, két ház és több meléképület égett le. A nagy zavar és réms kialtások nyíra hatottak Cigarda öreg emberre hogy belehalt. A szentesi-ellen embert nagy részben melett temették el.

Eljogyzés. Turczar János, a turóczennt mártom állami felső kereskedelmi iskola tanára, a napokban eljegyozete Besztercebányán Krumm Emilált.

A hus-árak. A takarmányhiány folytán ország-szerke losszállt a marha ára. Mészárosaink azonban selogy sem akartak erről tudomást szereozni és a hus árat a régién hagyták. Hitóság közbelépésre volt szükség, hogy a hus árt lelassítsák. Ya a hus kiló jának ára 88 fillér. Besztercebányán a sütni való hus ára 88 fillér. A levelesk való ára pedig 80 fillér. Sőt mitűnt ott a hus szabad árusítása megengedtetett, az idegen mészárosok a pesenyhöz kilóját 80 fillérré, a levelesk való pedig 64 fillérré adják. Sőt: mi több, Zolyomban 32 fillér, sőt 28 fillérré adják a hus kilóját. Ehhez képest mi még mindig drágán fűzjük a hus-t.

Halálozás. Barthos Emmát, a ruttkai állami iskola tanítónéjék felsős csapás érte élosanyjának, Barthos Mihálynének Besztercebányán történt elhunytává.

A Nár. Noviny dícsőrete. Hogy mi nem diésérjük, mert a mi szempontunkból a dícsőretet nem érdemli meg az bizonyos. Annál inkább kidieseri ezt a lapoi a Novoje Vremje szentpétervári orosz lap, mely nagyon hílas azért a cikksorozatért, amely nemrég a Nár. Novinyban „A magyarországi oroszok”-ról megjelent és amelyet a Novoje Vremje egész terjedelmében közzélt. Bevezetésül pedig a következők irta hozzá: „Magyarországon, ott a hegyek között élnek az orosz nép maradványai. E helyeken látjuk tudós kutatók az egész orosz nemzet bülesjét. Most e régi őshazájában elvesznek az orosz nép maradványai a zsidó töke kizsákmányolásának és a magyarosítás erős kísérleteinek nyomása alatt. Fecek halálával megszánt az ungvári Liszlok fal és most ott síri esőfű van. De a tótokról is megemlékezik a N. Vremje. Szerinte a tót nép szintén nyög a magyarosítás nyomása alatt, mert elveszik városait stb. Vegül a N. V. azt mondja, hogy a Náródnie Noviny az egész szlav sűjtő egyik legjobb közönye, mert cikkeit erodetiség, állandóság és mélység jellemzi.” Ime hát a N. N. is jut diésőretnek, ami még inkább bizonyossá teszi, hogy az általa követett irány nem a magyar hazafias szellem ápolásához vezet, hanem attól eltérleti ennek a lapnak olvasóit.

A körmőzbányai nöegyloület a honalopti szent Istvan kiraly emlékének tiszteletére augusztus hó 20-án a „Szarvas” fogadó magyteremben tñnapely esztlyt rendezett, melynek műsora a következő volt: 1. Alkalmi beszéd, Hlatky József úról. 2. „Jön a kéro” című vígjáték, irta: Veli Miksa. E darabban szerepeltek: Schmalber Gyula, Wildmann Adolfné, Selhridr Gizella, Zsizsann Anna, Palkovics Mica, Horváth Géza és Wildmann Erzsike. 3. Ifj. Bollaagh Aladár karrikatura országrajzi. 4. „A szarnok bukása” című vígjáték, irta: Dező József. E darabban szerepeltek: Bajkó Andor, Palkovics Anna, Suhayda Károlyné, Zsizsann Anna. A műkedvelők egyenkint és összesen derokasan megféleltkel teladatluknak. Vegül vonjuk le a tanulságot, mely azon ténynek konstataálásából áll, hogy a körmőzbányai nöegylosett valóban hivatásának magaslátán áll és hazafias misszóját a legnagyobb lelkiismeretességgel teljesíti. Az érdem természetesen mindenekelőtt az egylet farsalhatatlan és buzgó elnökét, Palkovics Ádám úrnót és az egylet agius titkárait, Suhayda Karolyt illeti meg.

Igazgató-tanácsülés. A zióvárvári állami tanítóképzete igazgató-tanácsa f. évi szeptember hó 13-án a. e. 9 órakor Zióvárvárlan ülést tart.

Politikus oszmadia. A trenesnégyei Alsó-szarnyóré irjak, hogy ott a vágujlyólyi, Markovicsok befolyása alatt álló nép közzét az antiszemitaizmus és a panszlavizmus elterjedt és a vakmerőséggel határos. Svelky Istvan ottani esztadnia is egyik jóles példánya a panszlavizmus, de aligha nem megkeserült, mert igaztás miatt vad alá helyezték és szeptember 9-én lesz a főtárgyalás a nyitrai törvényszéknél. A tót túlök azt mondják, hogy a vádolt maga sem tudja, mit akarnak vele. Hat majd megmondják neki — Nyitra.

A galambtenyésztés haszna. A galambtenyésztés a galambilvesztek tolytán ma egyszerre a legnuzsnosabb baromfi-tenyésztési ágak közé emelődött. Oda jutottunk, hogy egy pár közönséges galamb ma többet jövedelmez bármelyik értékes fajtyuknál is. Egy pár parlagi galamb, ha friss verű és jó tenyészőrszökből származik, ha van két keltőfelcske, egy év alatt legalább is 10 pár fiatal nevel. A fiatalok felnevelése egész éven át alig kerül valamibe s főleg semmibe sem kerül márciuszól novemberig, 10 pár fiatal ára 8 korona. Egy pár galamb tehát 8 koronát jövedelmez, 100 pár 800 koronát. Nos, nem jövedelmez-e a galambtenyésztés? Hany falusi lelkes, tanító, kisebb iparos és szegényebb gazda van, aki helyet adhatna padlászán 20-100 pár galambnak. Csak hódásról van szó, mert a közönséges parlagi galamb magától is megél, azt nem kell etetni, legfeljebb addig, ameddig hó takarja a földeket. Eki parlagi galambok tenyészésével kíván foglalkozni, vagy már is vannak ilyen állatai, de nem tudja értékesíteni, az forduljon az Országos baromfi-tenyésztési egyesülethez (Budapest, VII. Rottenbiller-utca 30.), hol kespézzent darabonként 40 fillérré bármennyi parlagi galamb átvétetik. Ugyanitt nyherhet felvilágosítást az érdeklődő a berendezésre és tenyészésre vonatkozólag is.

Beszédhibákban szenvedők tanfolyama. A mm. válás- és közköztartásügyi m. kir. minisztériumnak f. évi június hó 22-én 530699. szám alatt kelt rendelete értelmében dadogók és egyéb beszédhibákban szenvedők részére állandó tanfolyam nyitattik a siketnémák körmőz-

bányai intézetében. A tanfolyamra felvett fiú- és leánygyermek a körmezbányai főreáliskolában (van latin tanfolyam is), illetőleg polgári leányiskolában folytathatják rendszeres iskolai tanulmányait. A tandíj a jelentkezők számától függ, azonban havi 10 koronánál kisebb, 20 koronánál nagyobb nem lesz. A tanfolyamra való felvételt illetőleg **Hersóth Kálmán**, a siketnémák körmezbányai intézetének igazgatója nyújt felvilágosítást, aki egyuttal a tanfolyam vezetője is. A tanfolyam folyó évi szeptember hó elején nyílik meg.

Felvétel az építőpariskolába. A budapesti m. kir. állami felső építőpariskola igazgatósága (Budapest, VII. ker., Csimbiri ut 74. sz.) értesíti azon szülöket, a kik fiaikat a jövő 1904/905. iskolai évre az intézet rendszeres szakszintjára első évfolyamára akarják felvételni, hogy az intézet tanulmányi beosztása az *ezzel felvezetendő tanulóik részére* keresked. m. kir. miniszter ur. Ó Nagyméltósága elhatározásából módosítást szenvedett. A tanulmányi idő ugyanis eddig hat egymásután következő félévből állott, a jövő isk. évtől kezdve az ezután felvezetendő tanuló részére az első félév november hó elején kezdődik s márczius végéig tart; április hó elejétől augusztus hó végéig a tanuló a gyakorlatban tartoznak működni; a második és a következő félévek a rendszeres iskolai beosztás szerint követik egymást, az utolsó félév január 31-én végződik. A tanítás anyaga s a végvizonyítványok által elérhető jogok és kedvezmények nem változnak. A végzett tanulók ugyanis 3 évi utólagos gyakorlat mellett kömives, kőfaragó vagy écs mesterek lehetnek, jelentkezhetnek építőmesteri vizsgálatra. A végvizonyítvány alapján egyes önkéntesek lehetnek; felvételnél a posta- és táviratdíjat s a vasúti tiszti tanfolyamra, végre jogosítva vannak mindazon hivatalos állásokra, amelyek beöltésénél értekezési bizonyítvány kivánatik. A felvételt az I. évfolyamra az 1904/905. isk. évre átmeneti intézkedés gyantant szept. 1—5-ig tart, a felvételt után a tanuló tartoznak visszamenni a gyakorlatba, csak november 1—3-án iratkozhatnak be véglegesen, a mikor legalább 4 havi építő gyakorlati működést tartoznak igazolni. Felvételnél azok a tanuló is, kik csak november 1—3-án jelentkeznek, ha 4 havi gyakorlatot tudnak igazolni s a felvételi feltételeknek megfelelnek. A felvételnél szükséges: 1. Keresztlevél, vagy születési bizonyítvány 2. legalább négy középiskolai (gymn. polg. vagy reális.) osztályról szóló bizonyítvány, 3. a szeptemberben való jelentkezésnél legalább 2 havi, a november 1-én való jelentkezésnél pedig 4 havi gyakorlat. Az intézet magasabb évfolyamaira való felvételt a régibb eljárás szerint történik. Az igazgatóság.

Hirdetmény.

A es. kir. szab. Kassa-oderbergi vasút alkalmazottai fogyaszt. szövetkezetnek Ruttká, f. évi szeptember hó második felében 30—40 kocsiakromány válogatott évőburgonyára és 10—12 kocsiakromány káposztára lesz szük-sége. Felkéretnek mindazok, kik fentnevezett árukat szállítani hajlandók, ajánlatukat leg-később szeptember hó 15-éig a szövetkezet igazgatóságához Ruttká, küldjék be.

Az igazgatóság.

Jónak a jobbat az ellensége.

Tényleg a legjobb az eddig használtban levő szappan, szóda, por, stb. anyagokból vaszon és pamut ruhákhoz mosásra, a **Schicht** által előmunka fel-tárolt.

mosókivonat,

„Asszonydicséret“

véül gy l. a ruha beá ztalására.

Előnyök:

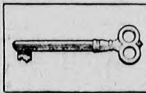
1. Az eddig szükséges volt mosási időt a felére csökkentti.
2. Fáradságot a ne. yedre.
3. A szóda használatát teljesen feleslegessé teszi.
4. Minthogy tisztító, tehát felőrölő is varázsolja a ruhát.
5. Úgy a kezeknek, mint a ruhának teljesen ártalmatlan, amiért az alatt jegyzett czeig kizességet vállal.
6. Rendkívül kiadósog folytán olcsóbb, minlen más-mosószernél.

Nékülözhetetlenné válik minden háztasszony és mosónőnél egy egyszerű kísérlet után.

Mindenütt kapható.

Schicht-szappan

„szilvós“ vagy „kútes“

jegyzel

legjobb, legkiadósabb s énnél fogva legolcsóbb szappan. Minden káros alkatrészektől mentes.

Mindenütt kapható!

Beviszársánál különösen árta ügyeljünk, hogy mind a arab szappan a „Schicht“ névvel és a fenti **véjegyek** egyikével legyen ellátva.

Schicht György, Aussig

A legnagyobb gyár a maga nemében, az európai szárazföldön.

Fodrászüzlet megnyitás.

Van szerencsém a nagyerődményi közönség szíves tudomására hozni, hogy Turócszentmártonban, Fő utca, **Kianieska-féle** házban szépen berendezett

borbély- és fodrászüzletet nyitottam.

A n. é. közönség pártfogását kéri

Redecha Ágost fodrász.

Vadon termő, hegyi gyümölcsből készült legfinomabb zamatu

Málnaszörpöt

5 kilós bádogdobozokban 7 koronáért bérmentve szállít

Gazdik János gyógyszerész Kőrmezbányán.

Fényképészeti gépek és a fényképészethez szükséges összes cikkek kaphatók

Moskóczi Ferencz névű könyvkereskedésében Turócszent-

márton, Főter.

November hó 1-től

2 jól rendezett lakás

kiadó. Közelebbi feltételek Mitrovsky Rudolf utról, vagy pedig közvetlenül a háztulajdonostól tudhatók meg.

Gazdik János, gyógyszerész Kőrmezbánya.

Szerkesztői üzenetek.
— Nyitrai Emlékr. Most kapunk egy számot. De ké rem intézkedni, hogy a lap a szerkesztőség csemere rendszeres küldessek. — **Felvidéki Hírlap, Eperjes.** A csepereidányt megindítottuk. — **S. P. Bánoc.** Kudenémnye most érkezett. A jövő heten átadjuk és nyugtazzuk. Szívesen udvözzük. — **F. M. K. E.** ezim által beküldött cikket nem közzéjük. Nem pedig azért, mert a fivőtet kérdés nem nyilvános tárgyalásra való. Cikkéket vissza küldtük. Íessék azt az egyesítői megköszönnek Nyitraira elküldeni. — **K. Zsion.** Közönség. Az előző számot már pénteken deiben lezártuk. Most is elég jókor jön.

Felőlős szerkesztő: **Berecz Gyula.**
Főmunkatárs: **Bánfi János.**

Nyári menetrend

A magyar királyi államvasutakon:

(Érvényes 1904. évi május 1-től kezdve.)

Budapest—T.-Szt.-Márton:	T.-Szt.-Márton—Budapest:
Gyv. i. reggel 7:10, é. d. u. 1:38 i. d. u. 2:54, é. este 9:15	Szv. i. d. e. 9:35, é. este 7:52 i. reg. 8:32, é. este 7:00
Gyv. i. d. u. 3:30, é. este 10:26 i. reg. 6:04, é. d. u. 12:50	Szv. i. d. u. 5:20, é. reg. 5:41 i. este 10:25, é. d. u. 9:40
Vv. i. éjjel 11:10, é. d. e. 11:41 i. d. u. 4:57, é. reg. 5:20	
T.-Szt.-Márton—Ruttká:	Ruttká—T.-Szt.-Márton:
Gyv. i. d. u. 1:39, é. d. u. 1:47 i. d. u. 2:45, é. d. u. 2:53	Szv. i. este 7:54, é. este 8:03 i. reg. 8:20, é. reg. 8:31
Szv. i. este 10:24, é. este 10:35 i. reg. 9:04, é. reg. 9:03	Gyv. i. reg. 5:42, é. reg. 5:53 i. este 10:05, é. este 10:24
Vv. i. reg. 7:47, é. reg. 8:06 — — — — —	Vv. i. d. e. 11:42, é. reg. 11:53 i. d. u. 4:45, é. d. u. 4:56
Budapest ny.—Zsolna:	Zsolna—Budapest:
Gyv. i. reg. 7:20, é. d. u. 1:33 i. éjjel 3:45, é. reg. 9:40	Szv. i. reg. 9:25, é. este 8:35 i. reg. 7:00, é. este 6:55
Gyv. i. este 6:15, é. éjjel 12:07 i. d. u. 3:12, é. este 9:40	Szv. i. este 10:30, é. reg. 8:03 i. este 9:20, é. reg. 6:29
Zsolna—Pozsony:	Pozsony—Zsolna:
Gyv. i. d. u. 3:12, é. este 7:20 i. reg. 9:19, é. d. u. 1:33	Szv. i. reg. 1:00, é. d. u. 1:23 i. este 6:50, é. éjjel 12:13
Szv. i. d. u. 3:35, é. éjjel 11:20 i. reg. 6:00, é. d. u. 12:50	Szv. i. éjjel 9:20, é. éjjel 3:31 i. d. u. 1:24, é. este 8:35
Szv. — — — — — i. éjjel 1:45, é. reg. 8:30	

Divatáru-segéd, ki a magyar, német és tót nyelvet bírja KOHN ZSIGMOND főlkjárnál Nagyszombathban felvétetik, hová fénykép-pel ellátott ajánlatok czimzendők.

Kiadóulajdonos: **Moskóczi Ferencz.**

4 szobából, előszobából, konyhából, mosókonyhából, éléskamrából, pinceből, padlásból és nagy kertből álló lakás Amerikába való utazás miatt előnyös bérleti feltételek mellett november 1-től kiadó. Közelebbi **Penastek Nándornémál** tudlató meg.

PERLZWEIG J. órás és ékszerész Ruttká. Nagy raklár arany- és ezüstnemleken, fall- és zsebzórákban.

Kérjen mindenki saját érdekében

Valódi Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávét

csak oly csomagokban, a melyek a Kneipp páter védjegyét és a Kathreiner nevet viselik, és kerülje gondosan a silány utánzatok elfogadását.

Magyar Nyomda Turócszentmárton.